

'Motomami' i les forces oposades de Rosalia

Repassem cançó per cançó el nou disc de l'artista de Sant Esteve Sesrovires | Rosalia es mostra igual de guerrera que tendra al seu tercer disc; empoderada, aplega contraris en un yin yang musical de marca pròpia | Amb alguna cançó del tot autoproduïda però també amb el treball d'un munt de col·laboradors (compositors, lletristes i productors, entre els quals Pharrell Williams i El Guincho)



Rosalia | arxiu Sony Music Spain

Avui divendres arriba arreu el disc complet de **Rosalia**, *Motomami* (Sony Music, 2022), on sembla haver passat per la termomix reflexions frenètiques i sobrecarregades d'electricitat i de sentiment que tracten sobre la fama, el sexe i el desamor. **Rosalia** confessa a la cançó per al seu nebot Genís que aquest disc no és el *Mal querer*, sinó més aviat el *Mal desear*. I aquest desitjar *malamente* el desenvolupa amb una mínima estructura, la que li dona el títol *Motomami*, combinant-hi una de freda i una de calenta, una de moto i una de mami, una de la **Rosalia femme fatale** transgènere del segle XXI i una altra de veu càlida i familiar dirigida també a les mamis.

El seu primer disc, *Los Ángeles* (Universal Music, 2017), era la seva carta de presentació i les bases del seu cante de tablado trepitjat -i familiar: ja s'hi sentia la veu d'un nen, qui sap si el mateix nebot Genís, a "Si tú supieras compañero"-, on ja es perfilava un tancament que ara reprèn, amb una cançó de foscor del dimoni i una de claror del redemptor. El segon i aclamat àlbum, *El mal querer* (Sony, 2018), va ser el resultat de la seva etapa de formació a l'escola superior de música

(amb tot un treball garbellat de conceptes: *boda, celos, disputa, lamento, clausura, liturgia, éxtasis, concepció, cordura i poder*). I ara, *Motomami*, sembla ser fruit de l'odissea professional en què s'ha vist abocada en esdevenir un personatge-*celebrity* després de guanyar Grammys per una música amb fonaments que ha fet, fa i farà. Repassem aquest nou treball, tema a tema.

1. "Saoko"

És la primera cançó del disc i es dirigeix a un *papi* (perquè ella és la *Motomami*). Es pren la llicència poètica per tenir i desenvolupar més d'un estil, tants com li plaguin, amalgamar-los tant com vulgui; se li'n fot l'estil i l'estilista, com canta, perquè ella és una artista amb totes les lletres, que pot decidir quan anar '*pasada de vueltas*', de *drag queen*, del que sigui i com ho vulgui dir, perquè 'yo me transformo' un i altre cop. Té les tisores i fa el muntatge com qui talla cabells a la perruqueria.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=6o7bCAZSxsg>

2. "Candy"

Es tracta de la primera balada del disc, on la veu és dolça com el caramel del títol. Hi canta '*Así tu te prendaste de mí, el día que te conocí*', i ell no l'ha oblidat, i ella en part li va trencar el cor, però no tant, perquè encara el canta. És un cant d'enyor, i per ella '*lo de llorarte ya es un arte*'. La veu plorosa podria haver estat una veu a raig rabiüda, com els dibuixos japonesos de fa uns anys que es deien *Candy, Candy*, però no, la **Rosalía** és més madura que això i quan plora, somica, com qui ho fa a la intimitat.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=LWVG3Z8gJml>

3. "La fama" amb The Weeknd

En aquest tema, es confessa obsessionada pel seu *bebé* (rol que aquí pren **The Weeknd**) i un i altre van explicant en clau de bachata una història de precaució entorn a l'ambició i la fama. Una de les coses interessants és com **Rosalía** parla dels nois i/o de la fama de la mateixa manera com objecte de desig maleït: no hi ha manera de treure's l'obsessió quan un s'enamora o ambiciona. I aquest desitjar malament, des d'un punt de vista clarament femení és cantar-se com es desitja la fama per ser estimat/da, però és com una pastanaga, mai no és suficient. En tot cas **Rosalía** tria no casar-s'hi.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=e-CEd6xrRQc>

4. "Bulerías"

Li permet connectar amb els inicis de tablaos i duet amb **Chicuelo** -a qui va proposar produir el primer disc, però intuïnt que no li bastava sols veu i guitarra, va ser substituït per Raül Fernández **Refree**-. Per treballadora no la guanya ningú, i **Rosalía** ho deixa clar: '*Yo me maté 24/7* [24 h, 7 dies la setmana], i per als puristes estableix que '*soy igual de cantaora con un chándal de Versace que vestidita de bailadora*'. I, a més, llença una contrarèplica a les maledicències: '*aunque a mí me maldigan (...) saco mi rabia*'. I nova declaració d'intencions que seguirà cantant sempre, com a '*niña de fuego*', tot beneint els artistes impurs i la llibertat artística.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=Ncpw_4ioDQY

5. "Chicken teriyaki"

Esdevé una mena de postal de la seva vida de *celebrity*, de menjar xinès i Tribeca (Nova York), com si fos des del punt de vista de Truman Capote, l'escriptor que regnava a la *society* dels anys seixanta i autor de *Breakfast at Tiffany's*, una novel·la i pel·lícula on la protagonista (Audrey Hepburn) deia gat al seu gat. I aquí **Rosalía** parla de pagar en *cash* al seu joier novaiorquès i no esperar romànticament ningú, sinó imaginar més aviat un altre món, el de '*mi gata en kawasakí*', un món on '*no hace falta serenata*'... però es permetrà contradir-se.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=OG4gq9fCoRE>

6. "Hentai"

Aquesta peça pot actuar de díptic amb l'anterior, perquè l'emblema sonor de *Breakfast at Tiffany's* era "Moon River" i ara és el torn de **Rosalía** de cantar la seva serenata motera: '*te quiero ride como mi bike*'. I més que esperar l'amor, espera muntar-se'l. Ella està '*enamorada de tu pistola*'

amb una passió carnal ('*esa ola casi me controla*'). Així, **Rosalía** aconsegueix una balada que podria entrar tant en una pel·lícula de porno *anime* [conegut com a 'hentai'] com en una de Tarantino, on pistoles, sang i putes s'aguanten perquè voregen el còmic. Això sí, els tocs angelicals que hi imprimeix, sonen més a peces com "My Funny Valentine". Per a la lletra, ha col·laborat amb la seva germana i estilista, Pilar Vila Tobella.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=1EVNEsMD5QU>

7. "Bizcochito"

Sembla el personatge d'una historieta també, però aquí la lletra marca el territori: '*yo no soy ni voy a ser tu bizcochito, pero tengo todo lo que tiene delito*'. Ella és tendra i alhora dura. Sap defensar-se: '*el mal de ojo que me mandan me lo quito*'. Hi ha coses que sap des de que va néixer, amb la xuleria i l'abisme d'haver triomfat amb el seu cant: '*tengo hits porque ya senté las bases, ya no tengo más que decir, para decir hacen falta muchas clases*'. Perquè és més que una nena, a ella '*hasta tu mamá me tararea*'. I aquest taral·lejar metrallera (tararatatata) pot esdevenir "La tarara" o la tarada del S.XXI.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=aG5C32aATKc>

8. "G3 N15"

Autoconscient, davant la possibilitat de la bogeria, d'alienar-se del tot, el disc aterra amb aquesta cançó (pretitulada "Genís") on la **Rosalía** canta a un nen que ja té deu anys. Una cançó d'enyor del seu nebot Genís, de perdre's el no saber si li agraden les carreres o les naus espacials. Però ella li envia un àngel amb la seva veu, i li confessa que el seu món '*no es el mal querer, es el mal desear*', entre '*estrellas de mármol donde pasean las modelos*'. I per tancar la gràcia familiar s'escolta la veu de l'àvia parlant com una nena a **Rosalía**: 'Bon dia amor meu, m'agrada pensar que en moments difícils sempre ajuda moltíssim tenir una referència a Déu. Sempre (...) en primer lloc és Déu i després la família és tan important, la família sempre és important. Portes un camí que és una mica complicat, quan el miro penso, que complicat que és el món en què s'ha ficat la **Rosalía**, però si ets feliç jo també soc feliç'.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=XINtBPvPUTM>

9. "Motomami"

Arrenca amb una base com l'"Under pressure" de **Queen** amb **David Bowie** però marcant ovaris, de dir: 'aquí motomami', amb un ressò multiplicat en teclats i veus femenines que li donen suport. **Rosalía** està per sobre dels que puguin dir que copia a un o a l'altre, perquè la dificultat és fer-ho, copiar dels millors, i ella canta que '*a cada copia que ves te doy bendición*' perquè s'ha tret la pressió de sobre, perquè '*ya no quiero competir*'. No passa res. Ella menja bombons plens de licor i ens els vol fer assaborir com si fossin els primers que tastéssim, i ho fa amb gust, encara que el plaer sigui breu comparat amb l'esforç que suposa. La cançó ha estat coproduïda per **Rosalía** amb **Pharrell Williams** i **Michael Uzowuru**.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=OqoNLbQkX04>

10. "Diablo"

Amb lletra compartida amb Pablo Díaz-Reixa, més conegut com a **El Guincho** (nascut a Las Palmas de Gran Canaria però resident a Barcelona). Apareix la veueta del diable que parla al cervell a **Rosalía** (i que reproduceix amb veu de barrufeta endimoniada) i que vol convèncer-la que la que surt a la TV és millor que la que va conèixer abans, que es menja la lluna. Una idea que recorda a allò que expliquen de la muntanya del Tibidabo, el nom de la qual ve d'una de les temptacions que, segons recull la Bíblia, va fer el diable a Jesús (*Tibi omnia dabo si cadens adoraveris me*, 'Tot això et donaré si t'agenolles i m'adores'). Però **Rosalía** s'imposa a les veus de la consciència (*mi lealtad nunca la pierdo ni por el dinero*). I és així que fa aquesta cançó contra l'enveja pels diners o la gelosia, havent-se desempallegat de tota culpabilitat per haver triomfat: '*Ya no sé ni quien eres, diablo*', després de triomfar tant amb temes com "Con altura", on també va col·laborar **El Guincho**.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=p7bfOZek9t4>

11. "Delirio de grandeza"

Cançó amb lletra del guitarrista i cantautor cubà **Carlos Querol** (Matanzas, 1920 - L'Havana, 1991) on **Rosalía** entra per cantar un bolero seu. Aquí es regala amb música de fons de final de revetlla, i una veu que s'enfila per sobre de totes les baixeses, la que hi ha al món de qui cerca una il·lusió d'amor: '*El oro pudo más que mi dolor, no tuviste compasión de mi agonía, sabiendo que mi alma se moría*'. Canta amb veu trencada com un 'ser martirizado' i una '*mujer sin corazón*' però que encara espera l'amor, per sobre d'un rapejat de fons final, incompreensible, com si el cantessin tots aquells que no vol escoltar.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=0KQrG_sdtgQ

12. "Cuuuuuuuuute"

Un crit a allò bonic, com una papallona: '*Yo quiero ver la mariposa suelta*', sempre tenint present la veu de l'àvia i recordar que '*el mejor artista, Dios*'. I quan ressonen més els sons ametralladors, tot allò que l'aclapara d'aquest món capitalista i violent, llavors la veu de **Rosalía** sap emergir i imaginar-se com si s'enlairés en helicòpter i cridar furiosa '*perez brava*', aquelles paraules de Rambo que transforma sobre codis d'aviació de mil pel·lícules bèl·liques que ens hem empassat. Així fa enlairar motors aeris perquè necessita superar tant soroll per no res. Torna a col·laborar a la lletra la germana, Pilar Vila.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=PHvhnnMa7Dc>

13. "Como un G"

Altre cop amb lletra compartida amb Pablo Díaz-Reixa, **El Guincho**, és una cançó de bons desitjos per a algun amor, potser a un/a mateix/a i/o per als més propers: '*te deseo paz y libertad, no reces por mí, perdona si se me olvida que es tu cumpleaños sin más...*', canta l'artista. Una nova balada on vola amb una tornada melòdica preciosa que sembla respondre al clàssic "La bien pagá": '*solo el amor con el amor se paga, nada te debo ni tu me debes nada, el querer no sé adonde acaba, si encuentro el tuyo, ya será deuda pagada*'. I canta al seu àngel guardià: '*qué pena cuando quieres algo pero Dios tiene otros planes para tí i 'guárdame otra vez, mándame ángeles*' (que recorda "Envíam un àngel" de **Sau**).

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=kKylKHpqBj0>

14. "Abcdefg"

És el *Motomami alphabet*, un abecedari improvisat però autoreferencial que tant pot dir la 'A d'*alfa*, *altura*, *alien*, la B de *bandida*, la C de *coqueta* i la D de *dinamita*', com la 'G de *guapa*, l'H d'*hondura* i la i d'*inteligencia artificial*'. Evidentment la M de *motomami*, però també l'O d'*orquídea*, la P de *patrona*, la Q de 'que reinona' i la 'R de *racineta rango*'... la T de *titànica*, la U d'*ultrasons*, la X de '*te despejo la x en un momento*' i la 'Y de *yantas*' o 'la Z de *zapateao* o de *zorra también*', assumint els insults i els discursos d'odi, subvertint-los.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=WVhYayxJ_e8

15. "La combi versace"

És la cançó que canta amb **Tokischa** (la mateixa rapera dominicana que la va convidar a cantar "Linda"), amb producció de Noah Goldstein. El tema tracta d'ella vestida a la moda que li diuen que ha de vestir segons la col·laboració i la marca de torn (Versace, Moschino, Valentino...), tractant-se braç a braç amb famoses com **Carla Bruni** però ella sentir-se al costat dels membres de la **Fania All-Stars**, '*andando con salseros*'. Ella podrà anar vestida de nit, '*puesta para el derroche, pelo azabache, las combi versace*' però a ella el que l'interessa és col·laborar amb altres veus femenines i situar-se '*fuera del bajo mundo*'. **Rosalía** respon a tot per tal de ser tota una amazona del segle XXI, lluny de ser a la lluna de València o de les "Amazones a sa lluna" d'**Antònia Font**.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=y28_bM8h_Cg

16. "Sakura"

I la perla del disc *Motomami* de **Rosalía** és per al final, "Sakura", la flor de l'arbre del cirerer, que qui sap si remet a uns altres dibuixos anime, *Sakura, la caçadora de cartes*. En el tema, l'artista canta davant del clamor del seu públic a un festival i a *cappella*: '*Las flores de esta ciudad no huelen a*

*nada, ¿por qué será? ¿por qué será? y todas las chicas son tan bonitas, tan prácticas, porqué será porqué será'. I ella que es respon: 'Flor de sakura, flor de sakura. Ser una popstar nunca te dura. 'Flor de sakura, flor de sakura ?sembla que digui 'flor de esa oscura' i que s'emparenti amb "Amb un ram de clamídies" de **Manel**? no me da pena, me da ternura'.*

I a la mateixa darrera lletra, darrera carta, acull l'efímer de la vida i alhora els reptes i perills del trencament de tradicions que s'ha imposat: *'No para siempre puedes ser una estrella y brillar. Voy a reírme cuando tenga 80 y mire pa'tras. Nunca me ha dado miedo la risa de un loco; más miedo me da el que miente o el que ríe poco. Si tienes 60 y te endiablo una mujer frontera es que tienes un problema, no has aprendido nada. Flor de sakura, ser una popstar... La que sabe sabe, que si estoy en esto es para romper, y si me rompo con esto, pues me romperé y qué... solo hay riesgo si hay algo que perder, las llamas son bonitas porque no tienen norte, y el fuego es bonito porque todo lo rompe'. **Rosalía** per ser dona tampoc no vol renunciar ni a l'ordre ni a l'aventura, que canten els **Mishima**, o a la manera de **Delafé**: Dale gas, Rosi!*

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=5JeNKeb0glw>